

Діло

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ш. 143.322
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 6-00 зок.
Чвертьріччя 15-00 „
Півріччя 27-00 „
Річно 50-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці І закор.
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-00 зок., Німеччині 7-50 зок.,
Швейцарії 6 ш. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 зок., Росії
7-50 зок., Австрії 7-50 зок.—
Зміна адреси І зок.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Побут в горах буде для Вас відпочинком
і приємністю лише тоді, якщо забезпечите
своє мешкання від крадіжки з аломом в
Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Румунський „переворот“.

Львів, 13. червня 1930.

Поворот князя Карла до Румунії в об'являв
ним влади можна вважати формально династич-
ним і політичним переворотом. В дійсності ситу-
ація довіряла була настільки, що той „переворот“
відбувся без найменших потрясень. Усе було за-
здалегідь приготоване й умовлене та знаменито
зарегістроване, а що й загальний настрій сприяв
співі акції, то переворот пройшов надсподівано
спокійно і лагідно, не потягнувши за собою ні
одної жертви в людському житті.

Нема сумніву, що цілу акцію підготував пре-
м'єр румунського уряду Маніу у тісному порозу-
мінні з королевою-вдовою Марією, яка є не тільки
доброю матір'ю, але й влучним політиком та обо-
ронцем династії. Обставина, що в часі повороту
Карла королева Марія була за кордоном, вказує
найкраще на те, як влучно і до яких подробиць
був вироблений план того повороту. Приїзд Кар-
ла, вдетронізованого власним батьком і вигнаного
урядом Братіану на чужину — заскочив короле-
ву Марію несподівано в дорозі до Оберамергау,
куди вона виїжджала оглянути влаштування там
страсти Христа... Вістка про шасливий поворот
спіла до Румунії тепер, очевидно врадувала її, чо-
му вона й дала висісти у телеграмі до нього, зали-
чуючи, що бажає тільки одного: добра Румунії.

Разом з королевою Марією, що радіє шастям
сина, тріумфує і прем'єр Маніу, хоч для форми
оголосив свою димісію. Зробив він це на те,
аби за формальне аломання закону з 4. січня
1926 р., що проголосив був детронізацію Карла й
установив королем малолітнього його сина Ми-
хайла, за якого — до часу його повнолітності —
мала правити регенційна рада, — не відповідав
перед Національними Зборами той, хто той закон
заклав, себто він сам, але покликаний тепер на
прем'єра Мірнеску. Ясно, що Маніу, довідавши
все до шасливого кінця, себто до коронації Карла
II, на короля Румунії, яка має відбутися в жовтні
ц. р., об'їмає знову пост румунського прем'єра.

Чому прийшло до повороту Карла і чому той
поворот прийнято в цілій Румунії так прихильно,
легко собі уявити. Конституційно владу в
Румунії мала у своїх руках регенційна рада у
складі трьох осіб: молодшого брата Карла, кн.
Миколи, патріарха Мирона і президента найви-
шого суду Буадугана. Ця рада мала правити ще
10 літ, до часу повнолітності кн. Михайла. А
тимчасом вже за останні чотири роки своєї влади
вона могла собі дати ради з різного роду тру-
дностями, тим більше, що між самими її членами
не було агоди. Колиж недавно один з тих трьох
членів регенційної ради помер, повторіла в Руму-
нії справжня боротьба за місце його наслідника.
Витворився став доволі небезпечний для консолі-
дації внутрішніх відносин. А що вигнаний з
краю кн. Карло мав за собою деякі політичні пар-
тії, а передовсім армію, то зрозуміло, що прем.
Маніу, який виявив досі немалий політичний
талант, рішив урядовити цю справу простим
способом: спровадити до Румунії кн. Карла і пе-
редати йому владу. Цим способом задумав Маніу
створити консолідаційний чинник розхитаного
вержанного корабля в особі короля, а при цьому й
розв'язати радикально з т. зв. ліберальною
дартією Братіану, яка поборювала безоглядно
нап.-параністичний уряд Маніу в одночасно во-
рожо ставився до Карла і його повороту. Вихо-
дить, що Маніу спік на одним махом дві печені.

Є ще одна версія, що пояснює причину пово-
роту Карла на батьківщину саме тепер. Та версія
каже, що в недалекому часі може прийти до війни
в СРСР, з яким Румунія має неполадані рахунки
за Бессарабію. Румунія, кажуть, мусить як слід
підготуватися до цієї недалекої війни і тому му-
сить бути швидко сконсолідована внутрі і назовні.

а до того може довести в нинішніх відносинах
тільки особа пануючого. Ця обставина, як здога-
дуються, спричинила поворот Карла до Румунії.

Можна думати, що інцидент з поворотом
Карла не викличе у світі ніяких непорозумінь, бо
об'являти владу в Румунії вдетронізованим Гоген-
цолерном не порушує в нічому якихнебудь між-

народніх зобов'язань. Це чисто внутрішня руму-
нська справа, в якій ближчі і даліші сусіди Руму-
нії нічим особливим незацікавлені. Зрештою,
для нікого не може бути сумніву, що уряди заці-
касованих європейських держав були про задум-
аний поворот Карла до Румунії заздалегідь по-
відомлені.

Еміграція.

(З нагоди тижня емігранта.)

УКРАЇНСЬКА ЕМІГРАЦІЯ ЗА ПОЛЬСЬКИХ ЧАСІВ.

Польща дістала по Австрії, Галичину, а по
Росії Волинь, Холмщину, Полісся та Підляшя.
Всі ці українські території були тереном світової
війни, яка спричинила велике знищення під еко-
номічним оглядом, а також і під оглядом густоти
населення (околиці над Стоходом). Коли всі інші
держави відбудували знищені полосу, то Поль-
ща, як з економічних так і з політичних причин
цього не зробила. Війна спричинила серед украї-
нського населення на цій території величезне збо-
жіння, а в Галичині і на Холмщині з причини
здержання еміграції через війну ще більше пере-
люднення. Підкарпатські українські повіти в Га-
личині є такі перелюднені, що навіть при найліп-
шій урожаї мусять купувати хліб, а задля браку
зарібків не долають. Статистика виказує, що
треба би виселити половину населення тих пові-
тів, щоби там створити таке положення селян-
ської маси, яке є в інших європейських державах,
що є вже перелюднені. Перелюднення є також на
цілій українській території під Польщею. Коли
ще перед війною було 50 проц. таких селянських
господарських одиниць, які мали по 8 моргів зе-
млі, то тепер є вже 30 проц. таких, які мають
лише по 4 морги. Коли ця справа піде далі так,
як досі, то за 50 літ більша частина господарств
на українській території під Польщею буде тво-
рити дво і одноморгові господарства. Це значить,
що не буде зовсім різних господарств, а бу-
дуть лише селянські робітники, які не будуть
мати змоги дістати праці в прожитку. Коли спра-
вою не зацікавляються громадянські та суспільні
чинники, бо на чужі державні подіяння не мо-
жля, то це доведе до економічних та суспільних
потрапеннь на цілій українській території під
Польщею. Щоби цьому зарадити, необхідно пере-
вести аграрну реформу і витворити на цій те-
риторії промислові осередки. Решта людності, яка
не зможе знайти праці, а власного вартості праці
та вижити, буде змушена емігрувати.

Українська суспільність не доцінювала до
війни еміграції і не доцінює її тепер. Суспільні
верхи вважають зацікавлення еміграцією
чимсь непотрібним, намагаючи це „торгівлею
живим товаром“. Більшість суспільности є тої
думки, що треба спинити закордонську еміграцію,
а толерувати лише сезонну європейську емігра-
цію. Однак ніхто не цікавиться тим, як розв'язати
цю проблему, як усунути перелюднення, як ство-
рити нові вартості праці для недовільної людно-
сті. Мимо того, що українські суспільні верхи
сторонили від еміграції, виїхало з української те-
риторії Галичини, Волині, Полісся і Холмщини
до Канади, Зєднених Держав Північної Америки,
Бразилії і Аргентини півтора мільона украї-
нського населення, а коли доламо пів мільона з Під-
карпаття, то творить це округло 2 мільони. Та
маса їхала туди, куди її пускали, а звідлямо туди,
де їх доряджували агенти. Тому, що ніхто не їхав
з гаразд, але з біди, маса та, не бачучи опіки
над собою з боку верхів своєї суспільности та
жальної допомоги, діставши до якогонебудь добро-
буту в нових краях, була байдужа на заклики
культурних, суспільних та економічних інститу-
цій старого краю.

У Польщі уряд при кінці 1927 р. законами
зробив еміграцію державним монополієм і почав
провадити, як і всі інші держави, державну емі-
граційну політику. Коли перед війною еміграція
з Галичини йшла до Німеччини як сезонна емі-
грація, зарібкова і як зарібкова та поселенча за
море в Галичині та інших українських територіях
до Зєднених Держав Північної Америки, Кана-
ди і Бразилії — то по війні як терени зарібкової
і поселенчої еміграції для українського народу

остали у Північній Америці — Канада, а в Полу-
днєвій Америці в першій мірі Аргентина і поча-
сти Бразилія. Сезонна еміграція до Німеччини є
майже цілком замкнена, бо держава вислала кон-
тингент 80 тисяч людей виключно з поляків, ста-
раючись дати тим можливість зарібку тільки своєму
корінному населенню.

Коли перейдемо до Канади, то колонізація
східних провінцій Канади українцями, а то про-
вінції Квебеку, з точки національної та економі-
чної мусить бути шкідлива. З точки національної
тому, що ми не є в силі витворити більших націо-
нальних осель, бо ця територія вже сильно за-
селена французами та англійцями, з точки еко-
мічної тому, що це найбільш родючі землі, які має Ка-
нада з кліматом не притримим для нашого на-
селення. При цьому кліматі не можлива управа,
що не дає можливості майбутнім фермерам ви-
держати конкуренцію з західними провінціями Ка-
нади. Натомість, корисною є еміграція до захід-
них провінцій Канади. Три західні провінції Ка-
нади — Манітоба, Саскачеван і Альберта є важ-
ним фактором для українських фермерів і варті
трудоу попрацювати нах тим, щоби українці там
осідали длятого. Коли перекопання канаду в Пі-
тката до Пяти Озер получат ті три провінції з
Питями Озерами і морем, а з другої сторони коли
закінчиться будова залізничної до Гудсон Бай, що
буде готова вже коло 1930 р., получат ті провін-
ції з океаном атлантичним, то спричинить, що
зерно з тих трьох провінцій буде транспортоване
до тудосвіського залізу, а звідтам до Європи, де
дешевість транспорту буде побивати продукти інших
американських країв. Згідно висказуються як
американські економісти, так і канадські як
англійські, що ці причини викликають те, що кана-
дські провінції Манітоба, Саскачеван та Аль-
берта переймуть у свої руки дият ця збірка на
світових ринках. Шкідливим моментом еміграції
до Канади є те, що залізничні агітації, яка ширить-
ся серед нашого населення, через агентів як та-
кох через підозрілі чинники в краю, намісць
щоби виїхали туди економічно слабкі одиниці,
виїждять сильні, котрі мають вартості праці тут
і які складаються з 8 до 10 моргів. Ці переходять
у чужі руки наслідком недовостаті гроша у наших
людей, або є роздроблювані по пів морга і так про-
давані і тим самим підкопують продукцію села.

Зєднені Держави Північної Америки зам-
кнули свої кордони наагалі для цілої європей-
ської еміграції.

Ті, що не можуть виїхати до Канади, йдуть до
різних країв Південної Америки — найчисленні-
ше до Аргентини, де виправі зарібок є на третину
менші ніж у Канаді, але ліпші ніж в інших краях.
Однак переселення на фармах у Полуднєвій Аме-
риці є шкідливе під оглядом економічним, бо
ціна землі є там дорожча ніж у Канаді і малий
різнич не є в стані видержати конкуренції з ве-
ликими різними господарствами.

Коли мимо перелюднення населення цілої
Польщі, Польща має річний приріст 600 тисяч
людей, а українська територія 200 тисяч людей,
то оскільки і можна було дати працю дотеперіш-
ньому населенню, то для приросту тих 200 тисяч
рік-річно прибуваючих нема вже місця. Коли ві-
зьмемо ціле населення української території під
Польщею, то річно емігрує з неї 20 до 30 тисяч
людей безпосередно, так, що все ще остає рік-річ-
на назвишка 170 тисяч людей, для яких нема при-
міщення. Тепер українська еміграція з Польщі
іде до Канади і Аргентини, а в малій скільності
до Бразилії. В Європі до Франції, де тепер є около
30 тисяч українців.

Еміграція, як така, є конечною в емігрувати

повинні лише найбільш, а не середні. Оскільки мігранти, як всі емігранти, мають можливість на Кавказ та Кавказі: Туркестан, то тут повинні бути спрямовані всі українські емігранти, а до того часу треба сприяти українській колонізації в Кавказі і вишукати в Південній Америці доцільні території для колонізації, бо лише колонізація, а не еміграція як така, може задержати емігрантів при своїй національності.

Кацапські маячення.

„Русский Голос“ у ролі несамовитого „ревелатора“.

Львівський „орган русской общественной мысли“ „Русский Голос“, що проповідує серед галицької суспільності національне ренегатство в користь москалів, а одночасно декларує пошук „братодольності“ і лояльності супроти Польщі в ім'я своїх однодумців, ринув останніми часами вбити „основний“ (по вашому: „основний“) код“ в українське „самостійництво“ в Галичині та на інших українських землях під Польщею. У тієї цілі помістив він у числі в 8. червня ц. р. статтю п. н. „Новое в старом“, в якій на підставі того, що „Рус. Голосови“ „удалось получить из влиятельного источника“ пише, нібито УНДО підготувало заключення угоди з варшавським урядом за посередництвом „видного члена польской аристократии митрополита графа А. Шептицького“. Угода буде, на думку „Русск. Голосу“, офіціалізована вже в найближчих днях формальним договором. Не забуває „Р. Г.“ подати й основних точок угоди. Ось вони: „амністія політичним в'язням, школи, університети, передача самостійникам Народного Дому і Станіславів, в чім УНДО бачить загрозу остаточній ліквідації руского руху. Деякі пункти мають міжнародний характер. А одні з них, як зазначає наш інформатор, у найвищій мірі сенсаційні“.

Ось які „ревелации“ добув „Русский Голос“. Можливо, що якийсь „достовірний источник“ так сильно надумав редакторів „органу русской общественной мысли“, але далеко правдоподібніше, що самі твердолобі з „Рус. Голосу“ видумали ці „ревелации“ у чисто провокаційних та розклатових цілях.

Якщо генеза цих будь-що-будь пікантно-сенсаційних ревелаций? Вони зв'язані з відвідинами митрополита А. Шептицького у б. міністра Юзефського, що саме тоді був у стадії ліміції. Польська преса назвала ці відвідини наскрізь політичний характер. Зробила це в відомих цілях. У „Ділі“ була замітка про відвідини митрополита з виразним зазначенням, що польська преса надає їм політичний характер. „Русский Голос“ скористався цим відвідин в той спосіб, що сковався собі по-

нищі „ревелации“. І цим виконав подвійну службу, бо поперше, прислужився полякам, ставши їх союзником у розбиранні українського національного табору (не виключене, що зробив це не даром, але за якусь концесію для „русских“), а по-друге, добув для себе нагоду, щоб оклеветати та набрехати на „самостійництво“, що під паланимих часів лежало в природі галицького націоналізму.

На маргінесі цих ревелаций та їх генези вражаємо за доцільно всеяк так зазначити, що: 1) Митрополит А. Шептицький їздив до Варшави, як довідуємось, на з'їзд архієпископів і при тім нагоді піддав б. мін. Юзефському візиту, яку цей алохив був митрополитом в часі свого побуту у Львові; 2) Ніяких політичних справ у часі відвідин, що були зазначеним актом куртуазії, не порушувало; 3) УНДО ніколи і ніяких переговорів ні безпосередньо ні посередньо з польськими урядовими чинниками в політичних справах не вело і не веде; 4) Всі „ревелации“ „Рус. Голосу“ про угоду є неправдою від початку до кінця; 5) Всі маячення твердолобих, але хорих голів з „Русского Голосу“ на повноту тому вважаємо найнижчого ґатунку провокацією.

На маргінесі видуманих „Русск. Голосом“ точок „угоди“ слід ще зазначити, що ніякий український громадянин не вміє відібрати „Станіславів“ та „Нар. Дому“ в ліквідацію москвофільства в Галичині в тієї простої причини, що воно само ліквідується, маючи навіть у своїх руках Станіславів та Нар. Дім. Навіть майно цих загальнонародних установ не спасе їх від загибелі. Галицькі кацапи, як національні ренегати, мусять агинуть. Бо така жакон природи, що ніякий організм, а в тім і національний, не стерпить свого заперечення.

Колиж українське громадянство доходить своїх прав до таких установ як Народний Дім і Станіславів, то не тому, що таким чином хоче ліквідувати кацапство (це теорія твердолобих з „Русского Голосу“, бо вони вляжуть свою свистенцію в посіданням цих установ, зглядно їх майна), а тому, що названі установи є власністю всього українського народу у Сх. Галичині. Саморозуміле, що це майно має служити культурним і національним потребам усього українського народу Галицької Землі, а не особистим по-
~~чином~~ дуртка національних ренегатів і народніх майданих.

В безконечній черзі...

ЗДОГАДНІ ЧЛЕНИ УВО ПЕРЕД СУДОМ.

Дня 12. п. м. візнавав шпидовнік слідчої служби *Тодей Дембичкий*. Він широко оповідає як арештовано був. Віду перед „Маслоскоком“ при вул. Зиблієвичів у хвилині, коли він виходив з одного ланцю на прохід. Свідок твердить, що Віда добровільно признався до приналежності до УВО, що він присягав на племі св. Юра і що мав наказ УВО убити комісара Федунішина та що він продав портрети Басараболова на цілі УВО. Навказ виконати замах на „Східні Торгі“ дістав Віда від Попадюка, а у виконанні цього замаху помагав Терещук і Вашик, яких Віда пізнав по фотографіях підчас поліцейського слідства. Коли Віда залишив у кімнаті „Східних Торгів“ валізу із

Ромцю! Скажіть мені нарешті як ця валізка з екразитом заїздила до бора „Східних Торгів“.

Тоді Віда усміхнувся і сказав: „Ну, Тада, сьогодні тобі розповім усе, як було!“ Свідок дав йому папір і Віда списав на папері своє зізнання, яке тепер „пан Тада“ предкладає трибуналові.

Обв. Віда признав, що він писав це зізнання власноручно.

Предс. триб.: Чи Віда признався до всього добровільно, чи ви може його так троху „показали“? Бо вони всі скаржаться, що ви їх били.

Свідок: Ні, ні! Ми нікого не били і не вживали ніякого насильства.

На запит прокуратора свідок візнає, що обв. Віда признався, як одного разу свідив за комісаром Федунішином і міг його дуже легко убити, бо Федунішин ішов вулицею ввечір п'яний. Комісар Федунішин заперечував потім, що він колись був п'яний.

Далі оборонець д-р Ганкевич кількома питаннями примушує свідка признати, що „шпидовнік книжки“, які найдено в обв. Віди, це книжки видає легально в Польщі видавництвом „Рух“ і що кожний читач може їх купити по 30 сотяків та що за це не мусять сидіти в арешті.

Завдяки д-р Ганкевичеві виявляється, що „Таємніша шпидовства“, сконфісковані в Віди, не

На снідання найліпше смакує
Чай марки „Бузько“
Найновіша мішанка ч. 40. 2247 1-4

екразитом, то просив Ротівну: „Нех пані кляззе валізею острожно, бо там єст шкло“ і Ротівна в добрій вірі обережно положила валізу під столом.

Свідок твердить, що Віда зразу не признавався до того, що він носив валізу на „Східні Торгі“, але одного дня, коли Віду відвозили на вул. Котановського до реставрації Матіаса, то свідок ведучи Віду попід руку, просив ласкаво: „Пане

МІХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Правопис і літературна мова.

6. Апостроф або каліцтво.

За онучу збили бучу.

„Зпоміж усіх постанов, переведених сильнішою частиною конференції, безперечно був найбільш каліцтвом для нашої мови постановою скасувати апостроф“.

Таке сказав акад. Кримський у своїм зідомленні про правописну конференцію. Люди, що не в силі самостійно зорієнтуватися у філологічних питаннях, а мають зазобонне довіря до авторитетів, почувши про вагу апострофа, випишуть собі із постанов конференції, розсіяних по книзі „Український правопис“, такі правила:

Апостроф треба писати:

1. після б, п, в, м, ф: б'ю, п'ю, в'ється, рум'яний, Ф'юме, з виїмком тих слів, „де перед губним звуком стоїть приголосний“ (напр. святий, різдвяний), але такі пишемо апостроф і в таких словах, якщо „приголосний належить до дристоків“ (напр. зв'язати, сп'яніти);

2. „в деяких словах після р“: пір'я, бур'ян (з виїмком тих, де чути інакше вимову, напр. рибий, довіряти);

3. „у чужих словах після приголосних б, п, в, м, ф, г, к, х, р, ж, ч, ш перед йотованими голосними“, напр. Барб'є, П'ємонт, Кюв'є...

з виїмком перед йотованим о: напр. Бюндельо

і з виїмком тих випадків, які означає правило про чужомовне і „після всіх приголосних перед голосними та й, при чім чуже іа передаємо через — іа, іе — через іе, іи — через ію (у загальних іменниках), але іо через — іо: напр. матеріял, клієнт, тріумф“...

а це знов із таким виїмком: „іноді і перед голосними скорочується“, напр. бар'єр, п'єса, Ф'юме...

4. в окремих словах після задньопіднебінних: Лук'ян, слух'яний (звичайніше слухняний);

5. після прислів'їв, що кінчаються приго-

лосним, перед я, е, ю, ї, напр. з'явитися, з'явись (та не в значінні з'явись);

6. „також у запозичених словах після простків об — суб —, напр. об'єкт, суб'єкт“.

Що сказати про цю штудерно виплетену сітку ньюансів?

Щодо неї почуєте дві різні відповіді:

1. Всі ці правила зайві для тих, що схоплюють ухом ріжницю у вимові між „бур'ян“ і „бур'я“;

2. Всі ці правила зайві для тих, що не схоплюють ухом такої ріжниці, бо її не видоляють. Хто не має старого привязання до російської етимології, той не відчуває потреби апострофа. Коли кажуть, що він є необхідний для зазначення ріжниці вимови між „б'ю“ і „бюст“, то послідовно треба би завернути до покладення м'якого знаку в таких словах як „світ“ і „сніг“, які вимовляємо м'яко „с'віт“ і „с'ніг“, а не твердо, як „сніп“ і „свій“; і треба би писати „ц'якавий“, „ц'якувати“ для відріжнення їх вимови від „Ціцерон“ і „Ціріх“.

Бо й справді: чому перестали ми одного дня писати замість „світ“ — „світ“, а замість „ц'якавий“ — „ц'якавий“? Ясно, що для упрощення правопису. Це упрощення стало можливе з хвилиною, коли ми не лякались, що одна і та ж буква, аживана на означення двох різних звуків, заведе плутанину в такій вимові. Ми пишемо однаково „ніс“ на означення „носа“ і дієслова „нести“, „сік“ на означення „соку“ і дієслова „сікти“, „сік“ моменту введення апострофу можна би поставити таксамо добре питання, чи не слід би його класти в місці, де треба вимовляти „н“ і „д“ твердо: н'іс, с'ік?

Коли ми викинули в деяких випадках „ї“, як знак мягчення приголосної, то тільки тому, що щодо ріжної вимови таких слів, як „сніг“ і „сніп“, ми не мали і не маємо досі ніяких сумнівів. Нараз після цього офіційної реформи правопису лякаються, що ми не зуміємо вимовляти ріжко „здоров'я“ (з апострофом!) і „мертвак“ (без апострофа!), коли цього не зазначимо наверху хвостиком!

У цьому побоюванні є риска чималої невідомості. Знавцям мови повинно бути відомо, що

галичани вимовляють „бе“, „пе“ трохи інакше, як надліпняки; таксамо, як „д“ у таких словах, як „лев“, „лавка“, є в нас багато твердше від полтавського „д“. Такої ріжниці у вимові (природної у ріжних частинах кожного народу!) не можна змінити і десятима апострофами. Між вимовою „ї“ існує між англіцями й американцями така ріжниця, як між „ль“ і „л“, а проте спільний їхній правопис її не зазначає!

Д-р Степан Смал-Стоцький, аналізуючи питання апострофу, сказав уже, що „ні історично, ні етимологічно, ні фонетично він нічим не оправданий“ і коли його треба писати, про це „з правил про мягчення приголосних, повних діяної казуистики з всякими виїмками... ми таки довідаємося не можемо“. Навіщо шукати далеко за прикладами? Возьміть останній СІ том „Записок Наук. Т-ва ім. Шевченка“ у Львові з працями членів „філологічної секції“ і глипніть хоча би на обгортку: — „Іван Крип'якевич“ дістав, наче грім з ясного неба апостроф у саме середину свого прізвища, — прізвища, яке у всіх мовах не зміняє свого вигляду при найбільше революційних реформах! Далі: вже на перших сторінках бачите: „ур'ядовець“...

Коли бачили ці чудасії титулярних філологів, тоді, пригадавши собі сентенцію акад. Кримського, перелицьовуєш її мимохіт на такий висновок:

„Зпоміж усіх постанов, переведених сильнішою частиною конференції, безперечно найбільш каліцтвом для галичан, що хотять зберігти вірність цим постановам, є обов'язок вивчити апостроф“.

Та лише правдивіший хусид писати його мусять. Велика є мудрість народньої приповідки: „Хто не бере, тому легше“. Ті, що його не приймають, можуть ужити час потрібний на його вивчення, багатор краще: на засвоєння собі літературної мови.

В остан. фейлетоні справили такі друкар. помилки: в гл. 1. Подвоєння приголосних пропущено „подвоєння“ „життя“; в гл. 6. (друга шпальта 2-й рядок) має бути якщо і як що (а не „яким“).

EUMIG HARTLEY - то найвища якість!

Назріваний в своїй доброті! — Велика селекційність! — Велика сила і ідеальна чистість відбору! — Внаслідок пд гарантією фабричну п'яльську сталю!

Сотні двотів з п'яльською системою про несучаві прямої пробірки, значення якого радіо-апарату на позі радіо-апарату, тому купуйте лише EUMIG-HARTLEY, 4-лінійний радіо-апарат!

Генеральне представництво:

ЛЕВ І ГЕНРИХ АППЕЛЬ
Львів, Леґіонів 1. — Телефон ч. 438 і 439.

ВІДГУКИ ДНЯ.**Велика Свіча.**

Не „пан Холодний“, не „пан професор“, а просто: Петро Іванович.

Петро Іванович!... Скільки в цих двох словах величності і доброти.

Ніхто не допитувався, ніхто не ждав банківського пояснення, хто такий Петро Іванович, бо в нас був тільки один Петро Іванович, якого всі знали.

І найменшому червачкові в людській подобі вільно було кликати так маляра Холодного, людину з великою освітою, державного мужа, що займав високі становища, мистця, що перетривав віки.

Галичани! Петро Іванович помер!

Згасла добра усмішка, що позолочувала кожний ваш кут, затихло серце, що отворювало всім як чаша благоводного квіту. Ніхто з нас не буде вже мати чести гостити його в своїм домі.

В далекій, чужій, холодній Варшаві догоріло велике життя, життя виповнене творчою працею, сердечним болем над утраченим раєм і надією на його віднаходження. Помер Петро Іванович далеко від рідного Переяслава, а навіть від двоюрідного Львова.

Його останнім бажанням було вернути на кляпоту рідної землі для вічного спочинку. Покищо мусітиме спочивати в чужім городі, на чужій землі. Далекий його гріб буде пригадувати, передовсім нам — галичанам, обов'язок спроводити дороги моєї великого сина України на рідну землю, яку любив такою божевільною любов'ю.

Десь недавно ще на Валовій вулиці у Львові від раннього ранку до пізнього вечора трудився для нашої культури Петро Іванович. Тепер там тиша і пустка. Тільки ангел смерті зашумить крилом, тільки спомини блукають по кімнатах.

Петро Іванович відійшов на віки, але Петро Холодний остане з нами до віку. Жемчуги, які розсіяв щедрою рукою по Галичині, переживуть нас і вухів наших.

В храмі українського Генія загорілася нова велика Свіча.

Роман Купчинський.

НОВИНКИ

— Протест проти чорноного терору. Громада Студентів-Українців у Познані рішуче протестує проти інквізиторського топтання ідейних лоравів найкращих одиниць українського народу на Вел. Україні. З глибоким обуренням п'януємо тих, що носять українські прізвища, відіграли ролі арештерів харківського процесу, чи виконавців остаточного засуду найвидатніших українських громадян. — За виділ: Б. Михалевський, голова. Ярема Зарицький, пресовий референт.

— Іспит зрілості в прив. коед. гімназії „Рідної Школи“ в Золочеві відбувся в днях 2., 3. і 4. червня під проводом дир. Тадея Лещинського. До устного іспиту допущено 18. Здали: Березовський Іван, Біловус Володимир, Горішний Михайло, Гультай Іван, Гамула Михайло, Ковалюшин Марія, Креденсер Олександр, Макух Ярослав, Милик Микита, Павлів Дмитро, Плавинський Євген, Рудник Петро, Сагатий Микол, Стечишин Іван. Репробовано на пів року чотирьох абітурієнтів.

— З львівських трагедій. У Закопанім застріляна замужня львівянка 36-літня Гелена Богданова. — Авто переїхало на вул. Городецькій 36-літню А. Нахерову.

— Дорогий кілометр. Переписуємо новинку за польською пресою, яка дістала її від офіц. „ПАТА“: „Міністр Варшави веде тепер переговори з одною фірмою фінансів щодо будови підземельної залізничної в Варшаві. Перша лінія пішла би від Муранова до Мокотова на 6 км. 1 км. такої залізничної коштуватиме 10 міль. зол.“

— На пам'ятник Вербицького. На будову пам'ятника на могилі композитора о. Михайла Вербицького зложили даліше в золотих: Гринько Тершакович, Якимич, Б. Пов. Торговецька Свє, Яворів, 25. о. Лев Несторович, Перемишль, Б. Антін Демкович, Рогожно, пов. Яворів, 3. Іван Зутаєвич, Бережани, 2. Суддя Во-

лодимир Михалевич, Краковськ, п. Яворів, 5. М. Тимяк, Бабин, п. Косів, 5. „Боян“, Перемишль, 50. Д. Ніколайчик 5. о. Омелян Гавриш 2. о. Григорій Кузнич 2. Пилип Борис 10. о. Іван Станіславський 3. о. Степан Ратич 2. М. Данилевич 2. Учениці української жін. гімназії, Перемишль, 10. Д-р Омелян Партишійський 13.10. Студенти вищих шкіл торговельних 13. Збірка на комерсі А. Х. „Бандурист“ 137. Акад. хор „Бандурист“ 200. Іжж. Михайло Крашів, Стрий, 5. — Всім Вп. Жертводавцям щиро подякує склад Комітет. Даліше жертви просять слати на адресу: Краєве Товариство Кредитове, Львів, вул. Домініканська ч. 11, ч. 1, кв. 2.050.

— Рішні вістки. Трох американських амбасадорів радитиме в Парижі над америк. митною тарифою. — У свято 1000-ліття свого існування Іспанія зголосить до Ліги Націй свою кандидатуру, щоб її прийняли на члена. — Міністерство закорд. справ нанинського уряду заарештує, що бере повну відповідальність за безпеку життя і майна чужих підданих. — Вашингтонський конгрес рішив обнизити ціну паспортів для своїх громадян на 5 дол. і продовжити їх вартість на 6 літ. — Офіційний комунікат з Ганков стверджує, що підчас недавнього битви під Син-Ченг згинуло 20.000 повстанців, 10.000 попало в полон, а 15.000 піддалося добровільно. — У нью-йоркській в'язниці Син-Сінг згинув на електричній кріслі 24-літній Стефан Зюлковський за душегубство й грабж.

— Хотять докторатів. Студенти „Академії для світової торгівлі“ у Відні зробили віче і демонстраційний похід на знак протесту, що міністерство не признало цій Академії права видавати докторських дипломів. Професори протестували згідно зі студентами, а ректор зголосив свою димісію.

— Тайна консисторія. 30. ц. м. папа скличе т. зв. тайну консисторію, на якій кількох прелатів дістане титул кардиналів, а одночасно буде призначених кількох єпископів і архієпископів. Ватиканські кола інформують, що на цій консисторії кардиналами будуть призначені самі — італійці.

— 30.000 доларів за наїднення вбивника. У Нью Йорку вбили в жалдній підземельній залізничній репортера „Шікаго Трібюн“ Лінгя, що знав дуже добре світ злочинців і вистежив не один злочин. Редакція часопису оголосила нагороду 30.000 дол. за вказання слідів, хто із бандітів убив його.

— Стоустий дипломат. У Берліні помер Еміль Кребе, бувший секретар німецького посольства в Пекіні. Був це лінгвістичний феномен, що володів 100 мовами. Цей талант до мов проявився у нього вже змалку. У гімназії знав він латину та греку краще від своїх учителів і в 17 р. життя володів уже 12 мовами. Перейшовши один за одним науку головних європейських мов, узяв до найтяжчого — китайського і вже як 22-літній молодець дістає посаду перекладчика при нім. посольстві в Пекіні, де прожив 20 літ. З проголошенням війни вернувся до міністерства закорд. справ у Берліні і там відчитував шифри з усіх мов. Знав він майже всі східні мови і був „почесним доктором“ різних європейських університетів.

— З Т-ва „Зоря“ у Львові. В суботу, 14. червня ц. р. відбудеться у власній домівці при вул. Вірменській ч. 25. виклад д-ра Е. Дурдела на тему: „Венеричні недуги“. Початок в 8. год. веч. Вступ вільний. Гостям раді. — Виділ.

З театру.

Великий Міський Театр: „Марія“. Фантастична комедія на 3 дії з прольогом Г. К. Честертона.

Є це перша пєса визначного англійського письменника грана у Львові. Честертон не-драматург, а його спроби комедієписця не є нічим іншим як бажанням перенести дискусію на релігійно-наукові теми зі шпальт журналів на сцену. Честертон першорядний полеміст-критик. Він позаздрив лаврами свого товаришеві Шовові, якого є несприятним ідеологічним противником, бо вірить саме в усе те, що Шов перічить своїм сарказмом.

Коли Честертон пише що-тижня свої веселі міркування про людину і всесвіт в „Ілюстрейтед Лондон Ньюс“, тоді навіть його противники слухають із цікавістю його аргументів, складених здебільша з веселих нежданих прикладів і калембурів. Ці його принагідні статті зібрані відтак у книжку не тратять на своїй вартості. Однак цей темперамент полеміста перенесений у пєсу дає нам не більше як його стаття: цікаві погляди з ще цікавішими аргументами без одного найважливішого: цікавої пєси.

У згаданій пєсі Честертон дає приклад для піддержки свого світогляду, який черпає найбільше аргументів із світа дитячих казок, Біблії і воюючого католицизму. Додайте до цього, що він вірить у можливість справжньої магії, яка не суперечить ні релігії ні науці, є ворогом вегетеріанців і антиалькоголіків, є завзятушим

„ПОЛІСЬКИЙ ПОРОШОК“

KATOL

УБИВАЄ

ВСІЛКІ РОБАЧТВО

МУХИ, МОЛІ І МОШІ

AZUMI & C Ltd Osaka (Japan) Заступництво „На-
толь“ Варшава, Вовча 25. 7-6

оборонцем традиції і... лібералом. Увесь цей світогляд стає зрозумілим щойно при магії його уяви. На жаль у його пєсі, буїм-то фантастичній, цієї уяви мало. І навіть такий магік слова як Остерва не в силі був її оживити. Пєса не мала арештою успіху і в Лондоні.

М. Р.

Зі спортивного життя.

Легкоатлетичні змагання.

Виділ УССК. подає до відома загалу українського студентства, що 22. червня передпол. відбудуться змагання в легкоатлетичному п'ятизмазі за мистецтво українського студента з мандрівну нагороду Т-ва українських студентів політехніки „Основа“. Участь можуть брати лише студенти високих шкіл.

Прогулянка наколесників.

Секція наколесників С. Т. „Україна“ улажує в неділю, 15. ц. м. прогулянку до Брюхович. Збірка в год. 8. рано біля Янівської рогацької. Проститься всіх членів до участі.

Сокіл IV.—Основа 2:1 (2:0).

В неділю, 8. ц. м. розіграла дружина „Основа“ тов. змагання з дружиною Сокола IV. Дружина „Основа“ ще не зіграла і Сокола, маючи весь час перевагу, міг добути більше воріт. Для „Основа“ добув ворота з карного Хлебич, для Сокола IV. Терлецький та Чорний.

Сокіл IV.—Гасмоней III. 2:2 (2:1).

Тов. змагання (9. ц. м.) закінчились нерозіграною. Найкращим гравцем Сокола був Терлецький, який, здобувши двоє воріт, стріляв їх уже в біжучому сезоні (в 10 змаганнях) 25.

Нові мистці копаного мяча.

В Європі закінчено майже у всіх державах змагання за мистецтво в коп. мячі. Так в Англії здобув цього року мистецтво клуб „Шеффільд Уенсдей“ (переможцем у змаганнях за чашу є „Арсеналь“), у Шкоції „Ранджерс Ілзевор“ (здобув також чашу), в Австрії „Радіа“ (чашу здобула „Віенна“), на Мадярщині „Уйпешт“ (чашу здобув „Ференцварош“), в Чехословаччині „Славія“, у Франції „Сере“, в Бельгії „Серкль Спортіве Брюгге“, в Голландії „Go Ahead Deventer“, у Швейцарії „Servette“ (Генуа), в Іспанії „Більбао“, у Швеції „Гельсінгборг“. Не закінчені ще змагання в Німеччині й Італії. В Польщі, як відомо, змагання кіпчаться пізньою осінню.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямпілі!

Дописи.

ЖОВКІВЩИНА. (Свято поляглих і виступи москвофілів у Кошелеві). В другий день Зелених Свят, себто 9. червня, село Кошелев, жовківського повіту, хотіло віддати поклін пам'яті двох поляглих членів УГА, що оба з нашого таки села і в нас поховані. Молодь сілела тернові вінці, прикрасила їх українськими нац. барвами і додала шарфи з написом: Бордим за волю України. Занесено ті вінці з шарфами ще з вечора і вложено на хрести в тій думці, що москвофіли не стануть їх обдирати в день, та ще підчас відправи. Але сталося інакше. Б у нас родина Бойків, азнав з москвофілівства на ввесь повіт. Тих Бойків колять усе наші жовто-сині барви. І коли люди були в церкві на Св. Вокій, пішов Кость Войко на цвинтар і похоронив з одного вінка окраси і шарфи. Тому пригрозив з одолюванням його батьку! два старші його брати. А що люди скричали, то він не мав уже відваги зробити те саме з другим вінком. Щойно по відправі пішов загуманками, похоронив окраси і з другого вінка і втік з ними додому. Однак люди прикрасили зараз-же знову оба хрести. Та коли священик збирався вже йти до відправи папихиди, всі чотирі згадав Бойки незаметно явилися на цвинтарі і знову обдарили оба вінки. Отгакі у нас дікуни виводяться! Коли вже нарешті село дасть собі з ними раду?

Громадянин.

ГРИМАЛІВЩИНА. (Віче безбистів у Грималові). Дня 13 травня ц. р. відбулося в Грималові віче безбистів, яке скликали посол Косидарський і сен. Голуховський. На віче явилось около сотки латинників та около 20 українців. Перший промовляв сен. Голуховський про економічну кризу та потішав зібраних, що уряд зробить все, щоб кризу усунути, але нікого не переконував та коли скінчив, не чути було ніяких оплес-

ків, а навпаки багато ріжних окликів недоволення поміж рядами слухачів. По нім промовляв посол Косидарський, який старався переконати слухачів, що сойм веде тому боротьбу з урядом марш. Пілсудського, що послан хотіли би дібратися до нас і гроші розтратити, як за Гравського, а маршва, як добрий господар — не дає. Позатим згадав, що нещастям Польщі є національні меншости, які замість дбати, щоб Польща була сильна, працюють на шкоду Польщі за чужі гроші. Петрушевич — казав — за німецькі марки викликав війну українців з поляками, а коли йому не повезло, покинув українців на ласку долі, а сам схоронився до Відня, а коли звістам його прогнали, перенісся до Берліна і звістам далі працював за марки і долари це лише на шкоду Польщі, але й українців, які її замешкують, а коли його і звістам прогнали, перенісся до Росії і там за червоні робить те саме і не бачить того, що німці порозумілися вже з москалями, щоб спільно Україну згнобити, як це недавно показав харківський процес. Таксамо селяроби і соціал-радикали, а зазвичай їх провідники беруть з Росії червоні на агубу українців не лише в Польщі, але й України за Збручем, замість іти саїдами Петлюри, який один зрозумів, що спасення України тежиться у Польщі, за що його більшовики згладили зі світа і замість витягнути руку до маршва та з просьбою про поміч, лущаться з його ворогами і ворогами Польщі, яка одинока дає українцям цілковиту рівноправність з поляками всюди і в школі і в урядах. Забув лише сарака додати, що та рівноправність на ділі полягає в тім, що українців позбавлено не лише всіх майже політичних прав, але і всіх матеріальних користей і можности культурного розвитку, закінчуючи українське шкільництво від найвишого до найнижчого, українських учителів та урядовців, які ще де були, попереношено в корінну Польщу, покасовано всі українські написи на державних будинках, українські друки на залізничних білетах, заборонено адресувати поручені листи, грошеві посилки і пакунки по українськи, культурні і господарські установи не користають зовсім з грошей видушуваних в українських податників, що безпека українців загрожена через узброєння військових формаций „штельца“, що спиняється українцям на кожнім кроці культурну працю, що українських діячів держиться прямо під поліційним надзором, а те останнє зрештою признає сам посол виразно, кажучи, що пан староста знає в тій самій годині, що і де хто робить, що перед старостою нічого не дається укрити, що коли роботи, незгідної з інтенціями уряду не припиняється, то лише тому, що уряд дивиться наразі на все через пальці, але що вкоротці прийде тому кінець. В кінці заявив, що ціла біда в тім, що в Польщі кепська конституція, бо меншости можуть також вибирати послів, які зазвичай є платними агентами чужих ворожих Польщі держав, все одно чи то уніліви чи селяроби чи радикали, які в додатку обдурюють український народ, який одиноке спасення бачить в Польщі і в маршалі Пілсудським. Додав, що послан теперішнього сойму того не знають, тому не хотять не лише ухвалити зміни ординації виборчої, яка не допускала би до вибору „авротовців“, але в додатку хотять ухвалити такий закон до рад громадських і повітових, через який ще більше скріпились би ворожі елементи, а ослабилися би позиції тих кресових поляків, які ту землю для Польщі виборили і стоять, як жовніри на її сторожі, хоч не раз за це поносять багатого труду і прикростей. Відчитано кінці резолюцію, яка звертається до сойму і марш. Пілсудського, щоб не допустив до ухвалення такого шкідливого самоврядного закону, а навпаки, щоб сам маршва видав такий закон, який би польськість на кресах на все обезпечив, — за цєю резолюцією піднеслось дуже мало рук так, що пропонент був приневолений поставити питання, хто проти тої резолюції, однак мимо того, що велика більшість була проти, не уважали за відповідне за тим заявлятися, бо зрештою не було до цього відповідної підготовки. Так посол Косидарський, як і сен. Голуховський признали, що економічний стан селянства є катастрофічний, але не могли подати ліку на його оздоровлення, хоч інтерпретовав їх про це присутній на вічу колоніст Жлобський. Поліформований.

На Пластовий Дім.

ВІСІМНАЦЯТИЙ ВИКАЗ.

На Пластовий Дім у Львові (Кооп. Банк „Дністер“ у Львові, ауд. Руська ч. 20, вкл. книж. 15.000) зложили скарби в золотих: 632) Адольф Левин, Устрики Доліш., 10 і киче (ж. Михайло Ковенка в Патагонії, ред. Володимир Марка, В. Сірого і Михайла Григорашу, а в Буенос-Айрес 633) Михайло Суваніцький, Заболотів, 3. 634) о. Василь Ярмкевич, Волче, 2. 635) Евстахій Велетюк, Делятин, 2. 636) Гр. кат. парох уряд. Костельного Турки, 6. 637) о. Семен Шинцер, Соляків.

Надзвичайний Вислід

ВЕЛИКОГО КОНКУРСУ

НА RADION

149.128 присланих відповідей

128.282 правильних розв'язок!

Дня 19. травня ц. р. відбулося в присутності нотаря, свідків і дирекції фірми Шіхт Сп. А. у Варшаві, льосування головних виграних за правильну розв'язку загадки „Radion“ з наступним вислідом:

Грошеві нагороди

1000 зол. — Софія Белінська, Варшава, Бжозова 274,
500 зол. — Яніна Сувацька, Познань, Г. Вильда 82,
250 зол. — Олена Вашкевич, Львів, Домса 3.

Біла скатерть і 12 серветок

Бельсько: А. Гупперт, Гданськ: А. Ферхау, Старогард: Ф. Куровська, Рембертін: М. Костровська, Творяничі: М. Вальдмайер, Варшава: А. Якубовська, Й. Блюмзон, Й. Лупінська, Л. Ціри, Львів: Т. Туртельтауб.

Колірова скатерть і 12 серветок

Гостині: Д. Янковська, Львів: Й. Лукасевичева, Грудзьондз: М. Новак, Варшава: М. Паплінська, Старогард: Я. Вільднер, Пйотровіце: Й. Ганке, Перемишль: К. Добровольська, Люблин: Ст. Камінська, Рудки: Х. Різенбах, В. Коморскі: Е. Чая.

Пів тузина льняних рушників

Краків: М. Шамрот, Е. Гузікова, З. Теодоровичева, М. Ментусова, Познань: З. Ментліцька, Ст. Пісьневська, Ш. Кунзе, Г. Сюхмінська, Варшава: В. Савицька, І. Яшунська, Ст. Стиковський, І. Шиманська, Б. Шиманська, Бидгош: М. Окульська, Й. Ценжа, У. Слівінська, Старогард: А. Домбровська, Г. Роговський, Ст. Швидовський, Лодзь: А. Ягелло, С. Гакенберг, Р. Новак, Кор. Гута: Г. Альбрехт, Е. Тіллер, Станіславів: Н. Луцька, С. Фогель, О. Попель (Колодіва), Торунь: Ст. Міхалек, М. Пелярська, Тернопіль: Й. Мишакивна, Жабіково: М. Фертіх, Сосновець: Ц. Спалек, Ченстохова: М. Гислевська, Перемишль: Й. Паровська, Здунська Воля: Н. Павлікова, Люблин: Т. Дуткевич, Коломия: Г. Семеняк, Седльце: Ст. Дучек, Каліш: Г. Ельканівна, Гродно: Г. Вернер, Кельце: Б. Розенцвайг, Радом: Й. Чарнецька, Тура: Й. Швідова, Варшаві: М. Борцовська, Володимир: Й. Крамер, Любош: М. Маметова, Угровець: Г. Лажевська, Ліда: А. Сенкевич, Лежайськ: Й. Белецька, Руда Пабяницька: Ст. Надольна.

Тузин льняних хустинок

Варшава: А. Пйотрусь, В. Фінк, Р. Понятовська, Ст. Ольшевська, М. Стемпень, Познань: Й. Сібільська, Й. Ганіш, Лодзь: Е. Войнівна, Г. Дітріх, Ченстохова: Й. Краєвська, Й. Новаківна, Катовиці: М. Бельчик, Й. Альбінська, Томашів Маз.: К. Біньчик, Хелмжа: З. Цімківна, Вейгероно: Ст. Блажковська, Коморовиці Гал.: А. Ляска, Жирардіа: Т. Грабовський, Кемпно: У. Неборак, Бидгош: О. Шенкова, Кор. Гута: Д. Біргер, Крушиница: К. Шеліга, Вильно: І. Баренбаум, Тарнів: С. Штейнберг, Велюнь: Р. Кукульський, Гуатови: Ф. Гальова, Бельсько: Р. Гупперт, Косцін: Фр. Кшекотовський, Гнезно: М. Татова, Коньчиці: М. Гасса, Стрий: М. Рехтер, Влацлавек: З. Чапінська, Лешно: Г. Карпінська, Ківерні: В. Даргевич, Старогард: М. Домбровська, Мінськ Маз.: Й. Гайлешівна, Жабинець: О. Решке, Руда: Ф. Моленда, Калуш: Е. Ерштатівна, Ловіч: М. Оменца, Станіславів: Б. Вахтель, Шарлей: К. Венгльов, Корнелін: М. Зіни, Мисловичі: Р. Беслерівна, Новий Торг: Г. Цибульська, Шебрешин: М. Ляс, Потшаново: Г. Мани, Бяла-Бельсько: Г. Крейсс, Тешин: В. Цвайна, Крайв: М. Мамонь.

З приводу браку місця не можемо подати 7612 нагороджених. Повідомимо їх листом, пересилаючи рівночасно нагороди.

2277

RADION

САМ ПЕРЕ: ХОРОНИТЬ БІЛЛЯ

3. 638) о. Данило Михайлів, Валуєв, 3. 639) Д-р Антін Зіндлер, Тербова, 10. 640) Кооп. „Сільс. Рок“, Мокри, 3. 641) Кооп. „Хлібороб“, Золочів, 3. 642) Проф. Остап Гамерський, Рудиків, 25. 1. Кличе Івана Крижанівського в Бучачі, Омелана Володарського в Соколі, 1. Конститутивні Катиса в Перемислі, 643) Оксана Зоя, Перемисль, 10. 1. Кличе Олексія Охримовича в Івано-Франківську, 3. 644) Філіп „Соруж Українок“, Катис, 34.29. 645) о. прот. Олександр Зубрицький, Перемисль, 10. 647) Чит. „Просвіта“, Сигітків, 8.50. 648) Іж. Омелан Нинар, Львів, 20. 649) Ярослав Кайо, 1. кур. УУСП „Ті, що греблі рауть“, 10. 650) Кооп. „Зоря“, Дичків, 5. 651) о. Василь Залужський, Коршів, 3. 652) о. Іван Галіцький, Скопорох, 10. 653) о. Григорій Зін-

ко, Остриж, 2. 654) о. Михайло Гринь, Любачів, 5. 655) Д-р Андрій Жуковський, Підволочиська, 3. 656) о. Василь Фартух, Бобитин, 2. 657) Ангеліна Прохасина, Уте Зелене, 5. 1. Кличе Зоньку Лопушанську в Яворова, Ляку Матвієвну в Перемишлях і Василя Юрченка в Устрик, 658) Іван Шерстюк, Сузім, 10. 659) о. Іван Чорний, Ісбрук, 9.38. 1. Кличе о. Я. Черемисного в о. Микола Приймку в Львові та Володимир Зиблієвич в Перемишлях, 660) Гали Моторола, Самбір, 10. 661) Проф. Яків Душин, Лівин, 3. 662) Д-р Михайло Сірко, Бродів, 20. 663) „Жіночий Кружок“, Коломия, 20. 1. Кличе всі жіночі організації, яким дорога янша молодь, 664) Іван Гринишин, Пикауць, 2. 665) В. Любинець, Утихоничі (від п. Сидяків), 26. 666) Чит. „Просвіта“, Бучин, 15.50. 667) Іван Барабаш, Знесіння, 5. 668) Юрій

Синько, Львів, 5. 669) Євгенія Мерман, Зашків, 10. 1. Кличе Луню Устиковичу в Львові в Іж. Дм. Формальчик в Запорожжя, 670) Чит. „Просвіта“, Чижиків, 7.10. 671) Любов Курчакова, Чортків, Острія, 30. 1. Кличе д. Долгоу в Ходорова, Козакову в Лівині і Доворовичу в Боронич, 672) 81. Куринь УУСП, ім. Іж. Синько, Львів, 300. 1. Кличе 13. Па. Куринь ім. Ольги Зах. в Коломиї та українську колоніальну гімназію, 673) Гали Прогонирська, Станіславів, 1. доляр (кличе Іж. Василя Ісая в Катині, Іж. Романа Воробкевича в Варшаві в Іж. Віктора Якубовича в Станіславові, 674) Парох уряд. Винники, 25. 675) Кружок „Союз Українок“, Знесіння, 20. 676) 12. Куринь УУСП „Ластівка“ у Львові, 200. 677) 14. Па. Куринь ім. Костя Горбачева у Львові, 200.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Беликий Міський Театр:

Пятниця, 13. червня, год. 8. вечором Матія (вист. Остерян).

Субота, 14. червня, година 4. попоз. Ліпирі царівни (у виконавстві шкільної дітвори з Добромиля, цінні популярні).

Субота, 14-го червня, год. 8.00 веч. „Матія“ (вист. Остерян).

Малий Міський Театр:

Пятниця, 13. червня, год. 8. вечором, Чорт (вист. Левченського, зинжик).

Субота, 14-го червня, год. 8.00 вечором Чорт (вист. Левченського, зинжик).

Кіно.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Невинний гріх“. (Колін Мур) і найк. оперозі годати.

КАСІНО: Білий гріх.

КОЛЬОСЕН: Пат і Патахон як Дон Кіхот. Він не має шаста. Платуєши горою.

КОПЕРНИК: Боб і Ся. Горюх парубочий стай (Фербелх. Боб Лавієль).

ЛЕВ: 3 причини відмовлення салі й інсталяції звукового апарату Кіно зачине.

МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Історія подружжя“. Веселий парубок.

ОАЗИ: Попад сніг.

ПАЛЯС: Звукова фільма: Ліпирі коцани. Пісня уявної діточки.

ПАН: Дівчина в спеціалі.

ПАСАЖ: Готеліві злодії. Вудичині Париж.

ПРОМІНЬ: Пристань жри.

СТИЛЕВ: Граф Монте Хрісто (Ліза Дагоров, Веріра Гелпе).

ФІЛАНТОРІЯ: Загінці Росії.

ХІМЕРА: Весняна парада.

УТИХА: Спокуси Бродвею.

Програма радіо.

Субота 14. VI. 1930.

Львів (385,1) 19-10 Вечеря. 20-15 Попол. хви. 22-00 Звукова фільма. Познань (334,5) 19-30 Воназіна анімація. 22-45 Муз. до танців. Гельсінгфорс (221,3) 19-30 і 20-15 Легкий концерт. Лийпайг (229) 19-45 Веселий вечір. Брагислава (259) 19-30 Концерт. Бреслав (325) 20-00 Вечір Вагнера. Лондон (350,3) 21-00 Катката. Гамбург (375) 20-00 Оперетка. Тулоза (381) 19-00—21-15 Концерт і вечір. Бухарешт (394) 21-15 Скарпія Берлін (418) 19-30 „Патаніні“. Рим (341) 21-00 Концерт. Прага (487) 21-00 Кабарет. Осло (493,3) 22-10 Концерт тріо. Міяно (501) 21-15 Камерна музика. Відень (516,3) 19-30 Арті і пісні. Будапешт (550) 19-30 Опера. Ленінград (1000) 19-00 Опера та оперетка. Харків (1304) 20-00 Концерт. Париж (1725) Муз. до танців.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Ігуменат монастиря св. Макарія у Львові при мул. Поточного 95 подає отримати до відомо, що щогоріні 3 днівні рекольції для Нн. Пань жінок священників і учительок зачнуться для 4. тижня вечором. Опісля за хвря і мешканців дамо 4 год. Зголошуватися найдашше до 28. червня ч. р. 2257 2—2

Український Театр „Кооператива“ у Львові, Український Театр ім. І. Тобілевича в Станіславові:

Володіа:

14. VI. „Червоная Миш“.

25. VI. „Медді“.

16. VI. „Насолодівання“.

17. VI. „Ремі: Раз та добре“.

18. VI. „Міаа Малайло“.

Вступні іспити до V.—VIII. класів дів. гімназії Р. III. гукавистичного типу у Львові (Тетивська 10.) лічнуться для 25. червня в 9. год. — Вступні іспити до IV. кл. відбуваються для 28. червня в 9. год. — Управа. 2264 2—3

Прогоньку на козацькі могили в Лівині під Берестечком організує Т-во „Молода Громада“ у Бродів для 29. червня 1930. Того дня на козацьких могилах буде велике народне свято, дозвуче в торжественно Службою

Божою та панахидою за полеганих героїв. Зголошення на участь у прогонуї проситися сдати на адресу: „Молода Громада“, Бродів, Церковна ч. 10, найпізніше до 18. IV. 1930. — Українське Студ. Т-во „Молода Громада“ у Бродях.

Пригадується, що Загальний Збір Союзу українських власників реальностей у Львові відбувся в неділю 13. червня в год. 10 рано в кімнатах при вул. Косцюшка ч. 1а II поверх. — Виділ.

Ширші Сходилин Союзу Українок відбулися в п'ятницю 13. ч. м. в годині 18-30 у власній доміжці. На порядку вист. п. М. Рудинської в погляди на міжнародні жіночі візди до Відня. Гостям раді. Окремим запрошенню не розсилається. — Головиний Виділ С. У. у Львові.

У прив. учит. жіночий Семінарій С.С. Василянком в Яворові іспити вступні на I, II, III і IV курс відбуваються з дня 28, 29 і 30 червня. Вступні іспити на I курс відбуваються способом хвилювання. До подання треба додати: 1) метрику, 2) останнє свідоцтво шкільне, 3) лікарське свідоцтво від фізика або шкільного лікаря, 4) свідоцтво моральності, якщо була перерва в навч. Замовується, що Семінарій С.С. Василянком в Яворові має права прикладних заведення, а під оглядом науково-вихованих належить до зразкових. С.С. Василянком як рівном Упрана заведення числить передовіс на піддержку української суспільності. 2274 1—3

Про студії в Гринчій Академії у Кракові. В Гринчій Академії у Кракові є два відділи: гріничий і гутиний. Студії тривають 5 літ. В році шкільний 1930/31 прийнятих буде на I. рік студій: 1) на гріничий відділ 50 кандидатів, 2) на гутиний відділ 50 кандидатів. Новоступаючі мають зложити в канцелярії Деканату Академії особисто або поштою від 1. липня до 15. вересня такі документи: 1) подання про прийняття на один з відділів Академії, 2) життєпис в поданням звання батька або опікуна (його адреси, 3) метрику уродження, 4) свідоцтво зрілості в оригіналі, 5) дві фотографії, підписані іменем і названим по стороні фотографії, 6) есентуальні свідоцтва з відбитих практик, 7) есент. свідоцтва з відбитих вищих студій або свідоцтво відходу, якщо претендент переноситься з іншого наукового заведення, 8) документ, що стверджує вдоволення претендента до війська, 9) есент. свідоцтво моральності (в разі перерви у студіях). До документів у чужій мові додати їх легалізований переклад. Окрім того мають новоступаючі особисто зголошуватися в Деканат у дні 23—24 вересня, після чого піддаються лікарським оглядинам. Якщо число кандидатів переступить вище згадану сотню, тоді відбувається конкурсний іспит (письменний) з математики і фізики в таких вимогах: 1) Математика: арифметичні ділання, правила трьох, пропорції, рівняння I і II. степеня двоквадратів, головні дискусії рівнянь I і II. степеня і очерки елементарних функційних залежностей: засади планіметрії, стереометрії, тригонометрії, і плоскої аналитики. До математичних вправ з дискусією поручається Вітвінського: „Вадане залежності функцій“ для вищих шкіл середніх, видання II в поминенням трудніших вправ. 2) Фізика: загальна тема з обсягу гімназійного матеріалу, що дозволяє ствердити деякий засіб відомостей і здібності логічного думання. Кандидати, які виклаються дискусіям двох семестрів у вищих технічних школах або фізико-математичних відділах університету і здані іспити з математики і фізики, будуть звільнені від конкурсного іспиту. Кандидати, які виклаються передступною гірничою практикою, чи то нафтовою чи підземною (сіл, віск, вугіль), мають першество у прийнятті. Крім того відбуваються при Академії двохтижневий приготуванняний курс з математики і фізики від дня 10. вересня. Всі інші інформації дає за надісланим поштовою маркою Тетивська Секція при Українській Студ. Громаді у Кракові до кінця червня, а від 1. липня тов. Ярослав Комаринський, Перемишль, площа Чапаго 6. — Виділ Тетивської Секції.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

ВЕЛИКИЙ ВИБІР вкладок до вступні, ріжком вкладок ортопедич. Адвокат Гольдберг, Сикстуська 10. 1934 13-7

ПЛАТИМО високі ціни за золото, брилянти і перли Домбровські-Розважівські, Львів, (Готель Жоржа), вул. Академічна ч. 2. Опішка безплатно 1856 22-7

КОРОНКИ до бізла, модні та церковні, найдешевше „Wencesla“ Болімі 19. 2046 27—30

ГДИННИКИ тільки найліпших фабрик, предивні, продає за готівку і на рати від десятиліт літ в найліпшій стороні алапа фірма Іван Зальтенрайх, Львів, пл. Маріївська ч. 5. 1857 67

ВОРОХТА! ВІЛЛЯ ЧЕРЕМШІНА! Наталі Семанюкової поручає соціальні комітати з цілим удержанням. 2254 4—4

РУТИНОВАНОГО компієнта, способного самостійно вести адвокатську канцелярію пошукує сейчас. Зголошення: Адвокат Дмитро Мудрецький, Чесанів. 2271 2—4

400 ДОЛЯРІВ зложити молодий емігрант в підприємство, де одержить посаду. Зголошення до Адмі. „Діла“ під „Емігрант“. 2273 1—2

ЛВІВ—БОГДАНІВКА, Церковна 23 нова візла в негайно до анімації, 2 покол. кухня і передпокій. 2275 1-1

ПОЗІР! ПІДКАРПАТСЬКІ ПЕНСІОНАТИ! Ліжка, унітази, діванки, ческі діванчики, електричні дошки пралні. — Ретшиер, Леґіонів 37. 2273 1—9

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Спеціаліст незу: легенів, серця і жолуза

Д-р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30.

1206 Перевіщення Рентгеном.

СПЕЦІАЛІСТ акушер, гінеколог, оператор

Д-р Іван Кіляр

Львів, вул. Льва Саліги ч. 89.

2249 тел. 51—92. 2—4

Поручаємо всілякі тартакові матеріали, як

смерека — ялиця

так столірські, як і будівельні.

Тартак ЗАРВАНИЦЕРА в Калуші.

1617 13—7

Меблі подешевіли на 20%

з причини сучасної кризи продає фірма „FAMEТА“ фабрика меблів сп. з обм. відпов. Львів, Красівських ч. 18 а

М Е Б Л І

всього рода на 20% дешевше, 1942 на рати вже від зол 5. 8-10

Зголошення на літнисько з цілоденним удержанням в Гребенові на поміркованих умовах приймає Емілія Стернюк, Гребенів к. Сколього. 2265 2—7

125-ліття гімназії в Бережанах.

Поклик до бувших учеників і професорів.

У дні 28 і 29 червня п. р. святкує бережанська гімназія 125-літній ювілей свого існування. Ця школа положила безперерпні заслуги для основ і розвитку української культури, бо в її журі виступав батько українського національного відродження М. Шапачевич, довгий раз ідейний і різних народних робітників у живучих, а між сучасними один з найбільш пишменників і виховників молоді, проф. Богдан Леший. З цієї гімназії тісно зв'язані почуваючи широкі под бувших його вихованців старшого і молодшого покоління. З тих саме причин місцеві бувші ученики разом з українським Учительським Збором рішили відсвяткувати зі шкільною молоддю ювілей своєї школи і тому запрошують до участі в ювілейній святі також замісних колишніх своїх товаришів учеників і учителів.

Зголошення до участі і запіати в справі ювілею приймає секретар Ювілейного Комітету о. М. Залеський, учитель гімназії.

Припад учасників ювілейного візду означується на день 28 червня п. р. попоз. Свято розпочинається 28/6 в год. 17-30 зложенням почести пам'яті пок. професорів і учеників на місцевій пивнатарі.

Вечором пегом для відбуваються святочні товариські сходилин в салі „Наділ“.

Далішу подібною програму свята одержать учасники на місці.

Ювілейний Комітет:

голова: о. В. Дубинський гімн. катихит, заст. голова: о. Е. Бачилиський, декан, В. Кердуба, радник суду; касієри: А. Бородайло, дир. і Л. Зугаєвич проф. гімн.; секретар: о. М. Залеський учат. гімн., д-р Бенко Володимир, адвокат. Члени літературної секції: М. Пізужий, проф. гімн., д-р В. Левицький, проф. гімн.

Члени Ювілейного Комітету:

Д-р К. Біланський, проф. гімн.; І. Бізих, проф. гімн.; Дмитро Бойко, радник Суду д-р А. Бойкович, проф. гімн.; М. Газриштин, проф. гімн.; В. Гусак, проф. гімн.; Л. Крижаневич, проф. гімн.; А. Коплюк, директор; М. Масляна, учат. Р. III; О. Свистун, радник суду; Т. Смушка, проф. гімн.; д-р В. Стасюк, 2276 проф. гімн. 1—2

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ

поручає слідуючі свої видання: Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherl's Magazin, Allgemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser.

Адреса всіх видання: тава: BERLIN SW 63, Zimmerstrasse 35—41.

В перепиці треба зазначувати:

Ausland-Abteilung, Місія платності з Польщі: Банк для торговлі та промислу, Пошань (чекове conto в ПКО ч. 200.190).

Поштове conto у Берліні: Berlin, N-o 3.111. 30—7

2.800 зл. цінні нові закордонні

знаменні, віднов. інструментів на догідні сплати, поручає

Визначне заступництво

„Моношю“, вул. Зіморонича, ч. 10. 2164 6-8

24 зол. СТОЛОВІ НАКРИТТЯ 24 зол.

з китанського срібла: 6 ложок, 6 видел, 6 ножи і доможок тільки у

В. ГРИНБЕРГА, Львів, вул. Сикстуська ч. 4. Тел. 39—22.

Ширіть наш часопис!